Lekturą stycznia 2023 w Rawskim Dyskusyjnym Klubie Książki był „Stramer” Mikołaja Łozińskiego. Dla miłośników szufladkowania - powieść tę określiłbym jako obyczajówkę, mini-sagę w klimatach międzywojennego polskiego żydostwa. W klubie książka dostała dobre notki - 8 z 13 klubowiczek i klubowiczów stwierdziło, że im się podobała (3/5), 2, że im sie bardzo podobała (4/5) i 2, że była rewelacyjna (5/5). Mnie nie zachwyciła, choć była OK (2/5). Co najciekawsze, klubowicze dający najwyższe oceny jednocześnie stwierdzili, że tak naprawdę ta książka jest o niczym.
Mocną stroną dzieła jest oczywiście klimat żydowskiego, polskiego międzywojnia, jaki od razu skojarzył mi się z „Królem” Twardocha, który to jednak był dużo lepszy, nawet z tym niepotrzebnym i psującym całość kaszalotem. Innym klubowiczom skojarzył się, ze względu na sagopodobność, ze „Złotym wiekiem” Jana Guillou, jednak Guillou też został oceniony wyżej, gdyż skrytykowano skrótowość powieści Łozińskiego; próba zmieszczenia sagi w jednym tomie wymusiła płytkie potraktowanie postaci, wydarzeń i ogólny niedosyt czytelniczy.
Dla mnie największą wadą Stramera jest kiepskie wprowadzenie bohaterów. Łoziński pokazuje ich wielu jednocześnie, nie podając często niemal niczego poza imieniem i nazwiskiem, niczego co pozwalałby czytelnikowi wejść w skórę postaci. Gdy czytam dobrą książkę, wyobrażam sobie świat przedstawiony tak, jakbym oglądał film, czasami nawet jakbym się do tego świata przeniósł. Podczas lektury „Stramera” to uczucie miałem tylko momentami, gdyż postacie były prawie zawsze tylko imionami, nazwiskami, koligacjami, wykonywanymi zajęciami i odgrywanymi rolami społecznymi. Kreacja postaci i ich wprowadzenie zostało tak położone, że wątpię czy w przypadku audiobooka, gdzie nie można się cofnąć kilka kartek do tyłu, odbiorcy będą się w stanie połapać kto jest kto.
Reasumując - książka może nie jest zła, ale jest tyle książek naprawdę dobrych, że życia nie starczy, więc należy polować na tej nalepsze, a do tych „Stramer” na pewno nie należy.

Radosław Magiera
DKK Rawa Mazowiecka
Woj. łódzkie